

Vad är Konduktiv pedagogik?

Konduktiv pedagogik är ett specialpedagogiskt kunskapssystem, som riktar sig till barn och vuxna med neurologiska skador som resulterar i motoriskt funktionshinder.

Grundtanken

Målet man strävar efter är att individen blir så självständig som möjligt i sitt vardagsliv och kan leva ett aktivt och meningsfullt liv i samhället.

Människan kan utvecklas även om funktionshindret finns. Det är samordningen/integreringen i centrala nervsystemet som inte fungerar, men en ny organisering kan byggas upp genom aktiv, medvetet problemlösning.

Konduktiv pedagogik hjälper människan att utvecklas efter sina personliga förutsättningar. Utvecklingen sker genom inläring i en pedagogisk process.

Konduktiv pedagogik kännetecknas av en holistisk människosyn, ett positivt förhållningssätt och en tro på människans möjlighet till utveckling. Pedagogiken bygger på individens nyfikenhet, motivation, kreativitet och hjälper att hitta mål, självförtroende samt trygghet.

Historik

Konduktiv pedagogik grundades i Ungern på 1940-talet av Dr. András Petö. Han var utbildad både inom medicin och psykiatri och utvecklade hans metod utifrån sina mångsidiga kunskaper.

Petö var föreståndare på olika sjukhus i Österrike. Han jobbade med ortopedi, fysioterapi, rörelseterapi bland annat. Efter ett år i Paris, 1939 återvände han till Ungern. Under kriget var han tvungen att gömma sig på grund av sin judiska ursprung. På sitt gömställe träffade han en tonårsflicka med CP-skada och började jobba med henne. Petö insåg att genom ett mycket ansträngande arbete fick han henne att fungera som vilket barn som helst.

På den tiden fick ungerska barn inte gå i en vanlig skola om de inte kunde gå. Därför bestämde sig Petö att öppna en skola med 14 rörelsehindrade barn vid krigets slut. Hans medarbetare var läkarstudenter och de hade enkel utrustning till hjälp. De lyckades habilitera barnen så pass bra att de kunde integreras i vanliga skolor.

1947 blev Petö professor på speciallärarskolan i Budapest. Under ledningen av Petö och senare av Dr. Maria Hári vann pedagogiken ökad förtroende och till slut blev den en accepterad del av utbildningssystemet i Ungern för barn med motoriskt handikapp.

På International Petö Institut i Budapest bedrivs konduktiv utbildning som är riktad mot personer med neurologiska skador. På Institutet utbildas Konduktor-lärarna i en fyraårig högskoleutbildning.

Konduktorerna har praktik genom hela sin skolgång parallellt med de teoretiska ämnena.

Konduktiv pedagogik i världen och i Sverige

Metoden används i många världsdelar och länder, och även Konduktorutbildningen finns på andra ställen.

I Sverige blev konduktiv pedagogik accepterad i slutet på 90 talet. Lars Mullback, författare och filmregissör, som är själv CP-skadad, deltog i konduktiv träning i Budapest, och sedan har gjort film om sina framsteg. Han hjälpte etablera metoden i Sverige.

Idag finns det konduktiv pedagogik på flera platser, och personer med CP diagnos kan i vissa regioner få en betald träningsperiod per år, var de jobbar intensivt i fyraveckorsperiod. Det finns ett fåtal skolor och förskolan Stegen som jobbar enligt konduktiv pedagogik, och det finns några verksamheter som är inspirerad av den konduktiva tanken.

De fem grunddelarna i konduktiv pedagogik

Konduktorn

Konduktorn är en pedagog, en vägledare i inlärningsprocessen. Genom att se och ta vara på varje individs egna förutsättningar guidar hon till nästa mål i utvecklingen.

Eftersom vi ser människan som en helhet med sina funktioner måste vi påverka helheten för att kunna utveckla funktionerna och guida människorna med neurologiska funktionshinder mot en bättre inre organisering. Vi bygger på de funktioner och kunskaper som finns hos individen och ser nästa steg att uppnå. Vi tar hänsyn till de kognitiva, psykiska, kommunikativa, sociala och fysiska förutsättningarna, och arbetar med alla delarna samtidigt.

Pedagogen sätter mål som är utmanande men samtidigt möjliga att uppnå, och ger alltid positiv feedback och bekräftelse när personen når målet. Inläringen sker genom aktiv deltagande efter den egna förmågan. Vi ger uppgifter som de kan lösa aktivt hela dagen.

Sedan varierar vi uppgifterna och sätter dem i olika sammanhang. På så sätt kan de generalisera lösningen och kan använda sig av de lärda strategierna i vardagen. Denna intensitet är viktig för att kunna utveckla och behålla färdigheter.

Hjälpen vi ger på vägen heter facilitation som är det optimala stödet som behövs för att lyckas med sina intentioner. Detta betyder att man inte ger för mycket hjälp men inte heller för lite. Målet är att med tiden kunna minska hjälpen och låta barnen lösa problemet så självständigt som möjligt.

Miljön

Miljön består av den fysiska miljön och atmosfären. Den ska vara inbjudande, stimulerande till aktivitet och flexibel i användning. Hjälpmiddel används för att nå ett mål.

Det finns speciella möbler som används i konduktiv pedagogik, som: plintar, Petö stolar, pallar, fotlådor, handtag och träpinnar.

Atmosfären ska vara positiv, uppmuntrande, trygg och var alla känner sig deltagande och meningsfull i sina sysslor.

Gruppen

Gruppen ger trygghet, stöd, den är motiverande och hjälper i den sociala och kommunikativa utvecklingen.

Gruppen utformas efter barnens åldersnivå samt efter deras kognitiva, sociala och motoriska förmåga. Men gruppen blir aldrig helt homogen, därför löser alla uppgifterna på sitt sätt, i sin takt, med sina egna strategier.

Det konduktiva programmet

Programmet är komplex, berör alla utvecklingsområden, och sträcker sig över hela dagen. Den innehåller motoriska serier, där barnen lär sig sina lösningar i olika sammanhang i olika positioner, andra åldersadekvata aktiviteter, och ADL sysslor.

I lek- och vardagssituationer använder barnen sig av strategierna som de har lärt sig. Uppgifterna byggs på varandra, går från lätta till svårare, från de enkla till de mer komplexa.

Ritmisk intention

Man följer rörelserna med språk och sång. Detta gör en medveten om målet, upprätthåller koncentrationen och förbereder en för den aktiviteten som skall utföras. Genom att ge rätt takt, tillräckligt med tid och verbalt stöd hjälper vi en inre organisation som behövs för att nå målet.

